

UNIVERSITATEA DE ARTĂ ȘI DESIGN DIN CLUJ-NAPOCA

Facultatea de Arte Plastice

Departamentul Arte Plastice - Conservare și Restaurare

PLAN MANAGERIAL
a candidatului Mureșan Theo Sandu
pentru ocuparea postului de Director de Departament

INTRODUCERE:

Conservarea și Restaurarea științifică și interdisciplinară modernă are nevoie de o abordare complexă în formarea noilor specialiști. Specializarea în Conservare și Restaurare presupune o permanentă transformare a conținutului disciplinelor în funcție de noile concluzii ce apar în urma cercetării științifice atât asupra materialelor constitutive a operelor de artă cât și a materialelor de intervenție dar și a interacțiunilor dintre cele două. În urma achiziționării noilor date și concluzii, la ora actuală se promovează o abordare a minimeii intervenții în restaurare și se pune un foarte mare accent pe acțiunea de prevenire a proceselor de degradare specifice. Cunoșterea și asimilarea de către student a istoricului investigațiilor, tehnicilor, și conceptelor istorice în conservare și restaurare este obligatorie pentru a evita concepte și atitudini depășite și dăunătoare în raport cu opera de artă.

Principiile, investigațiile conceptuale, investigațiile fizice, investigațiile chimice, tehnicile restaurării contemporane care prin împrumutarea unor comportamente din științe adiacente și complementare trebuie să ofere o multitudine de date din punct de vedere istoric, artistic și tehnic. Adoptând în primul rând un principiu din medicină "*primum non nocere*" s-a făcut primul pas spre conservarea siturilor monumentelor, operelor de artă în general așa cum au fost ele transmise în timp și de a nu întreprinde intervenții sau tratamente neadecvate ce să ducă la distrugerea materialelor constitutive. Momentul decisiv în restaurare este aprobarea principiului pluridisciplinarității în hotărârea intervențiilor sau tratamentelor, ce presupune o echipă complexă interdisciplinară ce analizează proiectul de intervenție eliminând astfel tratamente abuzive sau doctrine puriste ce au dus la distrugerea ireversibilă a monumentelor, a operelor de artă și a picturilor murale în special. La noi în țară fiind cunoscute cazurile zguduitoare de dărâmare și reconstrucție fantezistă de la biserica Sf. Dumitru din Craiova, biserica Sf. Nicolae Domnesc din Iași, biserica Mitropolitană din Târgoviște sau intervenții

incisive de reamenajare brutală și aleatorie cum sunt la biserica Episcopală din Curtea de Argeș sau la biserica Trei Ierarhi din Iași, la bisericile Sf. Nicolae din Popăuți și Sf. Gheorghe din Hârlău.

După al doilea război mondial în Europa specialiștii în activitățile de restaurare se desprind de teoria puristă ce nu ținea cont de contextul istoric cultural și încep să considere un monument sau o operă de artă în întregul său inclusiv timpul care s-a scurs din momentul creării până la noi. Corectarea și adăugirea cartelor la congrese precum “Congresul Internațional al Arhitecților din 1964” unde se pun bazele documentului cunoscut sub numele de “Carta de la Veneția” unde se introduc principiile de conservare bazate pe conceptele de autenticitate și importanța menținerii contextului istoric și fizic al unui sit sau al unei clădiri, monumentele fiind considerate opere de artă dar și dovezi istorice. Circulara care difuza “Charta del Restauro” din anul 1972, oficializa legiferând articolele conținute și care este de fapt momentul declanșării pe plan mondial al restaurării conforme cu normele expuse de Cesare Brandi în cunoscuta sa carte “Teoria restaurării”, punându-se bazele restaurării științifice ce ține cont de materia și unitatea potențială a operei de artă, de instanța istorică și instanța estetică, de spațiul operei de artă, de restaurarea preventivă și problema falsului în restaurare.

DEZVOLTAREA CONSERVĂRII ȘI RESTAURĂRII ÎN DOMENIUL UNIVERSITAR

Primele informații privind restaurarea la noi în țară, apar în anul 1698 când la biserica Sfântul Nicolae din Scheii Brașovului, un pictor pe nume Radu este solicitat să repare portretul voievodului Mihai Viteazul din tabloul votiv¹ folosindu-se cuvântul *reparație*, aceasta fiind terminologia epocii.² Istoricul Alexandru Odobescu (1834-1895) este primul care organizează un recensământ științific al monumentelor istorice de la noi din țară, cu această ocazie realizându-se numeroase copii a picturilor murale în special tablouri votive. Având ca primă sarcină elaborarea unei arhive documentare istorice această acțiune care s-a derulat pe teritoriul Țării Românești și al Moldovei a pus în evidență și probleme privind starea de conservare a picturilor murale cercetate. Prin înființarea Comisiei Monumentelor Istorice în anul 1892, acțiunea de restaurare a monumentelor a fost stimulată provocând și o

¹ Meteuș, Ștefan, *Zugravii bisericilor românești* în Anuarul CMI, secția pentru Transilvania, 1926-1928, Cluj, 1929, pag 115.

² *Colloque sur la conservation et la restauration des peintures murales*, Suceava, Roumanie, juillet, 1977, p. 7.

cristalizare progresivă a unei concepții unitare în ceea ce privește acțiunea de salvagardare a patrimoniului cultural național.

Alegerea lui Nicolae Iorga ca președinte a Comisiei Monumentelor Istorice a fost de o foarte mare importanță pentru restaurarea din România. Autoritatea științifică a marelui istoric s-a impus într-o manieră fericită în lucrări de restaurare crescând respectul tuturor specialiștilor pentru întreținerea patrimoniului artistic. Sub patronajul lui Nicolae Iorga și cu ajutorul unor personalități marcante precum George Balș, Nicolae Ghica Budești, Comisiei Monumentelor Istorice a reușit în perioada dintre cele două războaie mondiale să restaureze numeroase monumente și în același timp să stabilească un sistem de afișare a problemelor proprii activității de restaurare în general. Respectul pentru monument în întreaga sa totalitate, cu toate elementele componente explică și atenția acordată picturilor murale și a celorlalte componente artistice.

În anul 1955 a fost aprobată o nouă listă a monumentelor istorice stabilindu-se în același timp și obligații legale privind conservarea patrimoniului arhitectural. În aceeași perioadă au apărut atribuțiile unor organisme privind coordonarea lucrărilor de cercetare, evidență, proiectare și punere în practică a restaurării monumentelor istorice și altor bunuri culturale. Necesitatea restaurării cu prioritate a monumentelor afectate de distrugerile războiului și în același timp persistența timp de câteva secole a purismului arhitectural, explică de ce pentru o perioadă de timp atenția restauratorilor a fost dirijată de preferință spre aspectul arhitectonic, neglijând calitatea de document istoric complex a monumentului. De o manieră surprinzătoare, sarcina restaurării monumentelor a rămas pentru mult timp în grija unui organism administrativ ce nu dispunea de nici un mijloc propriu pentru a putea organiza activități de restaurare a picturilor murale. În aceste condiții putem ușor înțelege de ce restaurarea picturilor murale a avut un caracter fortuit în funcție de inițiative izolate și utilizând ateliere improvizate. Schimbarea acestei situații se face în anul 1968 când apar șantierele de la Biserica Mănăstirii Cozia respectiv biserica parohială Crâșcior, organizate de pictorii Constantin Blendea și Traian Traistoreanu. În afara rolului formativ pe care l-au avut aceste șantiere menționate, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă a decis de asemenea să înceapă și o restaurare sistematică a picturilor murale, primul obiectiv important fiind biserica din Strei pentru care a fost solicitat pictorul Nicolae Sava în anul 1970.

Răspunzând unei solicitări adresate de către Direcția Monumentelor Istorice Centrului Internațional de Studii pentru Conservarea și Restaurarea Bunurilor Culturale din Roma, UNESCO a organizat o misiune de cercetare privind starea de conservare a principalelor

monumente medievale din Moldova, Transilvania și Țara Românească, misiune din care au făcut parte importanți specialiști străini precum: Raymond Remaire, Paul Philippot, Paulo Mora și Gerry Thomson. Ca rezultat al acestei vizite de lucru s-a organizat în vara următoare un șantier pilot la Biserica Mănăstirii Humor și la Biserica Neagră din Brașov. Beneficiind de participarea unui important număr de specialiști străini ca Laura Sbordonî Mora, Paolo Mora, Paul Philippot, Helmut Scholz, Fredreich Buchenrieder, Emerich Mochapp, Zbigniew Majcherovicz, Jacqueline Brukhardt, Maria Pia Gazzola, Carmen dell Valle, Claudia Cornaggia, șantierele și punctele de lucru organizate în 1971 au constituit un mijloc de formare a restauratorilor români din care menționăm: Gheorghe Ciobanu, Traian Trăistoreanu, Ion Neagoe, Irina Mardare, Tatiana Pogonat. Trebuie menționat, deasemenea prețiosul ajutor al inginerului chimist Ioan Istudor. În același an pictorul Constantin Blendea devenit un bun restaurator cu experiență, face un curs de specializare la Roma. Un moment particular important în istoria acestui prim șantier a fost analiza finală a lucrărilor, discuțiile fiind conduse de profesorul Paul Philippot. Dezbaterile ocazionate de încheierea lucrărilor la primul șantier pilot de la Humor a fost organizată cu participarea tuturor restauratorilor care au lucrat efectiv pe șantier, și a mai multor specialiști români. A fost o școală de înaltă responsabilitate, bazată pe metode științifice și pe înțelegerea rolului colaborării interdisciplinare în opera restaurării. Fără participarea efectivă a specialiștilor de diferite orientări, activitatea de restaurare riscă să devină o acțiune subiectivă, profund nocivă pentru opera de artă tratată. Programul de activitate stabilit cu această ocazie are ca scop constituirea și dezvoltarea unui grup de acțiune complex : restauratori, pictori, istorici de artă, chimiști, care să acționeze pentru punerea în evidență a ansamblurilor picturilor murale și consemnarea atentă a stării lor de conservare pentru intervenții de urgență și pentru executarea de restaurări mai ample, în primul rând la șantierul pilot de la Humor. S-a acordat o atenție particulară formării de noi restauratori la principala pepinieră ce a fost organizată la Institutul de Arte Nicolae Grigorescu din București, acesta generând un proces de asimilare a experienței specialiștilor în cercetare în învățământul superior și colaborarea cu instituții de profil din străinătate într-un sistem interdisciplinar.

O nouă echipă de specialiști de la centrul din Roma sosesc pentru analiza lucrărilor de la Humor: Laura Sbordonî Mora, Paolo Mora, Paul Phillipot; această sesiune de comunicări publice care a fost publicată în Buletinul Monumentelor Istorice. În această sesiune științifică au fost invitați restauratori, conservatori, arhitecți, istorici de artă, tocmai pentru a combate concepția veche a restaurării cu "ușile închise" în numele căruia misterul ce învăluia restaurarea făcea imposibilă critica intervențiilor nocive pe opera restaurată. Considerând că

responsabilitatea pentru opera restaurată trebuie să câștige o importanță majoră devenind o etichetă profesională. În 1974 e adoptată legea pentru protecția patrimoniului cultural național prin care se formează oficii districtuale pentru patrimoniul național și laboratoare zonale.

În această perioadă se pun bazele cercetării și investigării științifice asupra picturilor din nordul Moldovei, inginerul chimist Ioan Istudor se ocupă de determinarea și catalogarea pigmentilor prelevați de pe picturile din nordul Moldovei dar și de fenomene speciale cum ar fi alterarea culorilor. Interesat fiind de pictura murală a acestor biserici, atât la interior cât și la exterior, culege date despre tipurile de alterări ale picturilor murale de-a lungul anilor sub acțiunea tuturor factorilor fizico-chimici determinați pentru pigmenți și lianți și manifestările sub forma transformării cromatice superficiale ca reacții normale suferite de aceste materii.

Restaurarea ca știință în domeniul universitar a apărut ca urmare a Fenomenului Humor și are ca element catalizator activitatea multiplă a istoricului de artă Vasile Draguț, atât ca director a Direcției Monumentelor Istorice cât și ca rector al Institutului de Artă Nicolae Grigorescu din București unde pune bazele unui departament comun în acea vreme cu arta monumentală.

Studentii sau învățăceii de la Humor devin formatorii, profesorii multor generații de restauratori de pictură murală pe șantiere cât și în învățământul superior.

În acest nou cadru instituțional preluând experiența "Humor" se pun bazele abordării științifice a acestui domeniu sensibil și complex. Conservarea și restaurarea picturilor murale și a celorlalte componente artistice conform principiilor internaționale.

Anii 90 au dus la apariția unui departament de conservare de sine stătător în cadrul Academiei de Arte Frumoase București ce se va transforma în Universitatea Națională de Arte București, dar și apariția unor noi centre de Conservare și Restaurare în învățământul superior în cadrul Universității de Artă și Design Cluj-Napoca și al Universității de Artă George Enescu Iași în conservarea picturilor murale de către absolvenți ce au la bază atât șantiere de conservare-restaurare componente artistice cât și studii superioare promovate în cadrul departamentului de conservare-restaurare București cu profesori ce s-au format atât pe șantierul pilot de la Humor având o activitate susținută în continuare, cu specializări la ICROM Roma și OPD Florența. Secția de Conservare și Restaurare în cadrul UAD a apărut în anul 1994 prin sprijinul ferm al pictorului Prof. dr. Ioan Sbârciu în cadrul secției de pictură-pictură murală, iar din 2002 specializarea este acreditată de ARACIS.

EXPERIERENȚĂ PROFESIONALĂ ACUMULATĂ

Provenind din familia pictorului Mircea Mureșan în 1978 am pătruns în urma unui concurs de selecție în atelierele Liceului de Artă Cluj-Napoca pe care l-am absolvit în 1986 când am obținut diploma de bacalaureat, și unde am avut parte de un grup de profesori dedicați având personal experiențe profesionale deosebite cu profesorii Bocu Barbu, Pop Eugenia, Terec Aurel, Bardocz Ludovic, Kadar Tibor și Ioan Sbârciu. Au urmat apoi între anii 1988 – 1994 studiile la Academia de Arte “Nicolae Grigorescu”, București, secția Artă monumentală și Conservare-Restaurare pe care o absolv cu titlul de Licețiat în Arte Plastice. Fiind o secție în principal de artă monumentală în care se învățau atât tehnicile picturii clasice, picturii murale, elemente de ambient arhitectural, de relații ce apar între o decorație murală și spațiul arhitectural dar și cele ce apar în momentul proiectării unui ansamblu monumental tridimensional . În cadrul lucrării de licența coordonată de Viorel Grimalschi și arhitect Aurel Teodorescu am prezentat o lucrare de șase metri pe doi metri în tehnica ulei pe pânză și un Proiect de Semnal Optic Tridimensional ce trebuia relaționat cu arhitectura și spațiul din fața hotelului Sofitel București. Ceea de a doua specializare în cadrul secției era Conservarea și Restaurarea picturilor murale și coordonată de profesorii Nicolae Sava, Oliviu Boldura, Dan Mohanu, și ing. chimist Ioan Istudor. Primul contact propriu zis cu Conservarea și Restaurarea unui monument a avut loc în anul I în primul semestru din anul 1988 la Castelul Lăzarea (secolul XVI) și a fost momentul declanșării pasiunii pentru acest domeniu ce îmbină arta cu știința. Au urmat apoi șantiere de conservare și restaurare la Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, satul Arbore, Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire, Biserica satului Cicău (interior), comuna Mirăslău, județul Alba, Biserica Mănăstirii Sucevița cu Hramul Schimbarea la Față.

Din 1994 începe colaborarea cu Academia de Arte Vizuale “Ion Andreescu”, Catedra de Pictură și în paralel continuarea șantiierelor de restaurare implicând de acesta dată și studenții academiei. Din 2001 în cadrul Universității de Artă și Design din Cluj - Napoca (noua denumire a Academiei de Arte Vizuale “Ion Andreescu”) încep coordonarea specializării Conservare și Restaurare . Măsurile de armonizare a curiculei universitare a noii specializări, au avut în vedere în primul rând gasirea unor denumiri unitare la nivel de țară dar și internațional. Pe lângă cursurile propriu zise s-a prevăzut și o activitate practică atât în laboratoarele științifice de investigații; în cadrul unor practici pe șantiere de conservare – restaurare, dar și colaborari cu muzee și fundații și organizarea de workshopuri interne și internaționale, colaborari cu alte școli sau institute de conservare–restaurare, organizarea de

colocvii, cercetari științifice și expoziții. Astfel am coordonat operațiuni de conservare-restaurare la Palazzo Onetto di Sperlinga, Palermo, Italia – *a fresco* și *stucco forte* baroc în cadrul programului Leonardo, pe care l-am inițiat cu titlul Europrofesionalizare și asigurarea calității în conservare și restaurare, dar și fragmentele de pictură *a fresco* descoperite în săpăturile arheologice de la Răchitova, jud. Hunedoara, icoane tempera pe lemn din Muzeul Mănăstirii Rohia și Nicula. În cadrul schimburilor Erasmus am coordonat și monitorizat lucrările de la Antica farmacia del ABADIR Palermo Italia – *a fresco*. Biserica Sf. Nicolae din Ribița, jud. Hunedoara Biserica din Jelna, jud. Bistrița-Năsăud la fragmente de pictura în tehnica *a fresco*. Biserica Evanghelică din Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud la usile vechi ale bisericii din sec. XVI, Biserica din Văleni, jud. Cluj cu sondaje stratigrafice, au fost alte ocazii de a investiga opera de artă și de a întreprinde operațiuni de conservare și restaurare *in situ*.

O experiență deosebită a fost invitația făcută de istoricul de artă Acad. Marius Porumb adresată specializării Conservare și Restaurare de a asigura operațiunile de verificare a stării de conservare și a intervențiilor specifice în vederea deschiderii Muzeului Mitropoliei Clujului iar la ora actuală studenții programului de studii master au misiunea de a readuce la lumină, tot în cadrul Muzeului Mitropoliei Clujului, un iconostas ce era considerat a fi realizat între anii 1797 – 1798 de către Ștefan Tenețchi (1720 - 1798) dar în urma investigațiilor s-a descoperit pe verso-ul icoanei de hram în litere chirilice dar în limba română, o inscripție, cuprinzând data de 1752 și cuvintele „Vasile Zboroski Zugravu și Ion Tamplariu”.

Atestatele necesare ce cuprind specializări și calificări pentru a putea realiza și coordona lucrările de restaurare au fost obținute în 2004 la Opificio delle Pietre Dure Florența, Italia specializare în conservare și restaurare, în domeniul investigării științifice a picturilor murale și a picturilor pe suport mobil. În 2005 devenind Specialist al Ministerului Culturii și Cultelor în domeniile: componente artistice – restaurare pictura murală; executare lucrări; dirigentare lucrări; inspecția și urmărirea comportării în timp a monumentelor istorice iar în 2012 – Expert al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național în domeniile conservare – restaurare pictură tempera și ulei pe suport de lemn, lemn policrom, lemn. Tot din 2012 devin și membru al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice Secțiunea Componente Artistice.

O altă experiență acumulată în cadrul specializării Conservare și Restaurare a UAD este și organizarea de programe și workshopuri naționale și internaționale în calitate de

participant, membru, coordonator, raportor, invitat sau în monitorizare : Workshop Ateliers croisés, Nantes, Franța. ERBAN-UAD, La frontiere- Frontiera – Nantes; Workshop Ateliers croisés, Nantes, Cluj-Napoca.; UAD - ERBAN – Expoziție Casa Matei, Galeria Casa Matei; Workshop Flora și fauna din Florența, a fresco, Florența.; Workshop Traditional techniques of Italian frescos. Study on the field to make aware of the common artistic heritage, Fondazione Romualdo del Bianco Florența.; Abadir, Accademia Di Belle Arte e del Restauro, Palermo, program Socrates- Erasmus.; Workshop Ateliers croisés II, Cluj-Napoca.; VI International Round Table of Romualdo del Bianco Foundation Experts, Florența - Fondazione Romualdo del Bianco membru; Workshop Discover the Real Spirit of the Foundation, Florența; Europrofesionalizare și asigurarea calității în conservare și restaurare – program Leonardo Responsabil cu programul de formare profesională; Workshop formativ pentru conservarea patrimoniului arhitectonic – Agenzia per il Recupero del Patrimonio Edilizio e Arhitectonico. ; EMART - Cyber Museum al universitatilor de arta din Romania ca Cercetator științific. Workshop Renaissance Figure – Renaissance man, Florența - Fondazione Romualdo del Bianco; Workshop Internațional Campania Internaționala de Restaurare „IN SLUJBA CULTURII” în cadrul Muzeului Bisericii Evanghelice, Sibiu; CULTURA 2000 Saving Sacred Relics of European Medieval Cultural Heritage - conferința internațională, Gura Humorului, jud. Suceava, România. Raportor; TRA-ART – Identificarea și tratamentul efectelor agenților poluanți asupra componentelor artistice ale clădirilor istorice; Workshop formativ privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din regiunea Malopolska- Cracovia, Polonia; Workshop Space of the Town – Space of the Mind, Florența - Fondazione Romualdo del Bianco; Workshop Protection of Cultural Heritage and the Enlargement of the EU, Florența - Fondazione Romualdo del Bianco; Abadir, Accademia Di Belle Arti e del Restauro, Palermo, program Socrates. ; Workshop formativ privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din județul Cluj. Cluj - Napoca, România. Programul Capacități – Laborator mobil pentru investigarea *in situ* a operelor de arta din patrimoniu cultural românesc Membru în echipa ; Simpozion Național de Istoria Artei: 110 ani de la nașterea Acad. Virgil Vătășianu Academia Română – Filiala Cluj-Napoca și Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca. Invitat – dezbateri cu tema “Icoana românească - artă și istorie”; Conferința - În dialog cu monumentele. 40 de ani de restaurare științifică Invitat – prezent cu lucrarea “Abordarea complexă și formativă a restaurării picturii murale”; Workshop în cadrul Centrului Internațional de Specializare în Reabilitarea Patrimoniului Construit (BHCT) - Castelul Banffy din Bonțida, Cluj, Atelier – tehnica sgraffito, și tencuiala marmorino – introducere și executarea unui proiect mural de decorare;

Masa rotunda – 50 de ani de la înființarea primului laborator de chimie aplicată în domeniul restaurării – și Lansarea Caietelor Restaurării 2013 - Muzeul Țăranului Român, București

Activitatea artistică a fost și ea continuată prin participări la expoziții la: Galeria departamentului cultural Bistrița, Galeria Mare, Cluj-Napoca; Galeria Artexpo, Galeria Artexpo ¼, Teatrul Național, București, Galeria Radio Cluj „Trafo Haz”. Budapesta, Ungaria. Muzeul de istorie, București. Galeria de Artă, Sibiu. Galeria Dalles București. Club A, București. Centrul Cultural Maghiar, București. Caminul Artei Studio 35, București. Sala Constantin Brâncuși, Sălile de expoziție ale Parlamentului Român. Muzeul Național de Artă Cluj – Napoca. Muzeul de Artă Iași. Casa Universitarilor, Cluj-Napoca. Casino, Cluj-Napoca. Galeria Asociației Maghiare a Artiștilor Plastici Budapesta. Galeria Casa Matei, Cluj-Napoca. Galeria Dana Iași. Muzeul Județean Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud. Gallery Aschenbach, Amsterdam, Olanda. Centrul Cultural Român, Budapesta, Ungaria. Museo Civico, Murlo, Siena, Italia. Galeria de Artă Vaszary Museum of Pistoia, Municipal Gallery of Florence, Museum Brescia, Italy. Espace Bateau Lavoisier din Paris, Franța. Istituto di Storia e Fenomenologia delle Arti Spazio “Mirionima”, Macerata, Italia. “Sala de Expoziții” a Accademiei di Romania, Roma, Italia.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A DEPARTAMENTULUI CONSERVARE ȘI RESTAURARE AXATA PE FORMAREA DE NOI SPECIALISTI ÎN CONSERVARE ȘI RESTAURARE:

Strategia formării specialiștilor în domeniul conservării – restaurării în cadrul Universității de Artă și Design Cluj-Napoca se bazează pe ideea pluridisciplinarității, pe inducerea capacității de reflecție și a abilităților practice de un înalt nivel profesional. Absolvenții trebuie să fie capabili de a face față diferitelor probleme și aspecte particulare ridicate de această profesie incluzând proiectare, investigații chimice și fizice, fotografie și fotogrametrie, conservare preventivă și intervenții propriu-zise de conservare și restaurare. Începând cu anul universitar 2002 – 2003 s-a stabilit că formarea complexă a restauratorului trebuie să cuprindă atât abilități aplicativ-tehnice, cât și cunoștințe de ordin teoretic, ce presupun cunoașterea produselor de intervenție și modul lor de utilizare. În desfășurarea propriei activități studentul dezvoltă capacități ce îi permit individualizarea și găsirea tehnicilor adecvate disponibile pentru investigarea și intervenția asupra operelor de artă, precum și interpretarea critică a informațiilor obținute prin tehnicile de analiză folosite.

Astfel, din punct de vedere analitic, un restaurator profesionist poate fi identificat cu aceea persoană care reușeste să extragă maximum de informații despre o operă de artă, atât prin observarea vizuală cât și exploatarea tehnicilor de analiză științifică cele mai adecvate și accesibile.

Cursurile sunt structurate astfel încât să vină în mod adecvat în întâmpinarea exigențelor profesionale generale și a intereselor individuale ale studenților. Procesul de predare – învățare din cadrul secției de conservare-restaurare cuprinde atât cursuri teoretice, cât și activități practice ce au ca scop prezentarea tuturor metodologiilor de conservare-restaurare dar și metode de investigare specifice fiecărui domeniu abordat. Planul de învățământ al secției va cuprinde prezentarea istoriei teoriei generale a restaurării, a metodologiilor de intervenție și a investigațiilor fizico-chimice și mai ales a cauzelor de degradare a operelor de artă, discipline a caror însușire duce la o pregătire teoretică generală precum și la una specifică fiecărui domeniu al conservării – restaurării.

Obiectivele din perspectiva exigențelor generale mai sus formulate, sunt conforme specificului domeniului general de studiu și specificităților educaționale. Noțiunile sunt introduse progresiv, pornindu-se de la un nivel bazal, al cunoștințelor și abilităților fundamentale și generale mergând spre dezvoltarea unor abilități concordante cu cele mai recente concluzii ale cercetării științifice și metodologii dezvoltate la nivel internațional în domeniul conservării – restaurării. Ciclul de învățământ în cadrul Departamentului Conservare și Restaurare impune un program de studiu riguros și eficient organizat. Dat fiind specificul domeniului conservării și restaurării, care se manifestă ca o știință în plină dezvoltare, este stringentă nevoia de a combina cursurile teoretice cu activitățile practice, dar și cu activitățile de cercetare, proiectare și investigare a caracteristicilor și noilor produse de intervenție ce își fac apariția în domeniu. Îmbinând cursurile teoretice și activitatea practică, se pune accentul pe aceea zonă în care cele două se împletesc, completându-se reciproc și se urmărește prioritar conștientizarea acestui fapt. Se insistă pe sporirea capacității de analiză a situației în care se află obiectul de artă, precum și a celei de a opera alegerea critică a celei mai bune metodologii de conservare și restaurare pentru cazul particular aflat în atenție. Atitudinea critică este dezvoltată ca o disponibilitate ce trebuie să fie mereu prezentă în demersul restauratorului, chiar și în momentul aplicării unor tratamente de intervenție cunoscute sau folosite în mod uzual.

OBIECTIVE EDUCAȚIONALE

Se poate considera că în cadrul Departamentului Conservare și Restaurare, fiind vorba despre de o specializare ce introduce noțiuni pluridisciplinare și metodologii de intervenție elaborate și verificate *in situ* de către specialiști, obiectivele educaționale sunt multiple, dintre acestea putând fi evidențiate:

-Familiarizarea studentului cu limbajul de specialitate, înțelegerea de către acesta a termenilor recunoscuți internațional în domeniul conservării - restaurării (prezentarea noțiunilor, conceptelor, principiilor și ideilor specifice disciplinei)

-Asimilarea și prevederile legislației patrimoniului intern și internațional și ale documentelor ce stabilesc principiile de intervenție asupra operelor de artă (e. g. hotărâri ale congreselor internaționale de conservare – restaurare)

-Însușirea noțiunilor teoriei generale a restaurării, componența teoretică ce s-a dezvoltat odată cu contextul estetic-istoric

-Dezvoltarea unor capacități de identificare atât a materialelor constitutive a operei de artă, cât și de determinare a interacțiunii și compatibilității acestora cu posibile materiale de intervenție asupra operelor de artă; dezvoltarea abilităților de investigare a cauzelor ce au dus la degradare și pe cât posibil îndepărtarea lor

-Deprinderea modalităților de aplicare a metodologiilor adecvate pentru conservarea și restaurarea operelor de artă, de investigare, de prezentare a datelor ce decurg din investigarea științifică

-Cunoașterea concretă a modalităților de utilizare eficientă a aparaturii științifice de diagnosticare, dobândirea capacității de analiză a datelor și de aplicare a tratamentelor compatibile

-Conștientizarea necesității și dezvoltarea practicii consemnării tuturor operațiunilor prin mijloace grafice, fotografice și a corclării lor în vederea redactării documentației specifice operațiunilor de conservare - restaurare .

-Formarea de abilități de cercetare și dezvoltarea capacității de evaluare critică a rezultatelor, înțelegerea necesității de a aplica doar acele proceduri de intervenție ce respectă în totalitate caracteristicile originale ale operei de artă, fiind compatibile cu materialele ce intră în componența acesteia și având efecte reversibile

COMPETENȚE SPECIFICE

În urma parcurgerii cursurilor teoretice și ca rezultat al activităților practice efectuate în cadrul șantierelor de conservare – restaurare, precum și asupra unor obiecte de patrimoniu mobil, studentul dezvoltă o serie de competențe specifice, necesare unei adecvate abordări profesionale, ca specialist, a domeniului conservării – restaurării. Printre acestea, pot fi subliniate:

- Stăpânirea unui limbaj ce conține termenii recunoscuți internațional în domeniul conservării - restaurării (noțiunile, conceptele, principiile și ideile specifice disciplinei)
- Cunoașterea legislației referitoare la patrimoniul intern și la cel internațional, precum și a documentelor ce stabilesc principiile de intervenție asupra operelor de artă, cum ar fi diversele hotărâri ale congreselor internaționale de conservare-restaurare
- Identificarea materialelor constitutive ale operelor de artă, capacitatea de predicție corectă a interacțiunii acestora cu materialele de intervenție asupra operelor de artă și de determinare a compatibilității dintre cele două categorii de materiale
- Abilitatea de investigare a cauzelor ce au dus la degradare și de identificare a modalităților celor mai adecvate de înlăturare a acestora
- Abilități practice de aplicare a metodologiilor corespunzătoare pentru conservarea și restaurarea operelor de artă, de investigare, de analiză și prezentare a datelor ce rezulta în urma activităților de investigare științifică a operei de artă
- Cunoașterea aparatului științific de diagnosticare în domeniul conservării – restaurării

- Abilitatea de a stabili corect metodologia adecvată de intervenție, în urma culegerii, analizei și interpretării datelor referitoare la opera de artă vizată
- Capacitatea de redactare a unei documentații specifice, complexe și comprehensibile, care să includă consemnarea tuturor operațiunilor prin mijloace grafice și fotografice, care să fie corelate între ele și să susțină concluziile referitoare la alegerea unei anumite metodologii de intervenție asupra operei de artă
- Capacitatea de evaluare critică a rezultatelor investigațiilor

Înșușirea, exersarea și dezvoltarea acestor competențe specifice au drept rezultat formarea absolvenților Departamentului Conservare și Restaurare a Universității de Artă și Design din Cluj – Napoca ca profesioniști cu un înalt grad de specializare în domeniul conservării și restaurării. Astfel, combinate coerent, aceste competențe sunt apte de a conferii absolventului statutul și calitățile unui restaurator ce nu se rezumă, în practica sa profesională, la aplicarea automată a unor tratamente, ci analizează minuțios și reflexiv condițiile specifice ale fiecărei opere de artă în parte, decizând competent în consecință aplicarea celor mai adecvate metodologii de intervenție asupra acesteia, în vederea salvagărdării operei de artă.

DESCRIEREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Disciplinele din cadrul Departamentului Conservare și Restaurare sunt introduse pe principiul unei desfășurări progresive de la general la particular. O atenție deosebită se acordă elementelor ce țin de dezvoltările recente din domeniul conservării și restaurării, asigurându-se un învățământ de calitate prin revizuirea periodică a planului de învățământ. Aceste reformulări țin seama de cerințele și de dezvoltările strategice și operaționale generale ale învățământului superior din România și Uniunea Europeană. De asemenea, importante problematici sunt abordate și dezvoltate ca urmare a contactelor profesionale cu alte instituții de învățământ superior și cu institute de cercetare de profil din România și din Europa, astfel încât, din punct de vedere științific și practic, să fie asigurată conformitatea cu standardele actuale de calitate în vigoare în domeniu la nivelul practicii internaționale.

Organizarea graduală

Organizarea graduală a introducerii cunoștințelor și dobândirii competențelor teoretice și practice stă la baza asimilării de către student a conceptului de restaurare, ale însușirii

istoriei restaurării și ale înțelegerii atitudinilor culturale *vis-a-vis* de obiectul de artă. Aceste elemente fundamentale sunt vizate în cadrul cursurilor și se pune accent pe istoria materialelor constitutive ale operelor de artă, dar și a materialelor de intervenție. Sunt prezentate tipurile de intervenții, problemele legate de compatibilitățile între cele două categorii de materiale, dar și reacțiile nedorite ce se pot produce în momentul alegerii unor materiale de intervenție necorespunzătoare, alegeri de cele mai multe ori cauzate de lipsa de informație adecvată sau de necunoașterea comportării în timp a substanțelor utilizate.

O parte importantă în formarea studentului se desfășoară atât în laboratoare pentru conservarea - restaurarea obiectelor mobile, efectuarea de teste și investigații, cât și *in situ*, pentru lucrări de conservare - restaurare în domeniul picturilor murale având în vedere:

- dezvoltarea capacităților de observare și redare a obiectelor, dezvoltarea spiritului de observație, a percepției vizuale
- formarea capacităților de descriere coerentă a structurilor, prin modalități ce sunt specifice desenului
- familiarizarea studentului cu tehnici materiale și cu suporturi specifice picturii, stimularea sensibilității cromatice
- dezvoltarea și perfecționarea tehnicilor de reprezentare, analizarea și studierea cu precizie a elementelor cromatice caracteristice unei picturi individuale în relație cu tehnica și materialele specifice acesteia, având în vedere finalitatea unor intervenții de conservare - restaurare

Se aprofundează termenii esențiali ce urmează să caracterizeze limbajul viitorului restaurator, se dezvoltă conceptul de conservare - restaurare prin introducerea instanțelor estetice și istorice în analiza operei de artă, prin parcurgerea etapelor istorice pe care le cunoaște, în dezvoltarea sa, domeniul conservării - restaurării. Are loc tot în această fază a ciclului de studii prezentarea detaliată a Cartei de la Venetia ca „ghid” internațional acceptat de abordare a conservării - restaurării. Sunt trecuți în revistă factorii de care depinde starea de conservare a bunurilor fizice, consecințele pe care le au asupra obiectelor de artă elemente cum sunt uzura funcțională, accidentele, vandalismul, neglijența.

Cunoașterea tehnicilor artelor plastice și formarea abilității de recunoaștere a tehnicii de execuție a operei de artă cunoașterea tuturor tipurilor de suporturi (lemn, pânză, piatră, metal, zidărie) este urmarită atât din perspectiva dezvoltărilor istorice, cât și prin prisma caracteristicilor intrinseci ale materialelor.

Alcătuirea documentației specifice procedurilor de conservare – restaurare este unul dintre cele mai importante puncte vizate în pregătirea studentului. Sunt consolidate elementele esențiale legate de investigarea cu mijloace neinvazive precum UV, fluorescența infraroșie, raze X, a celor cvasinvazive pentru stabilirea stratigrafiei, a materialelor componente dar și a metodologiei de intervenție propriu-zise. Un element foarte important și cu o foarte însemnată pondere în documentația pentru restaurare este fotografia specifică domeniului.

Cunoașterea în profunzime a materialelor constitutive ale operei de artă pregătește de fapt următoarea etapă de studiu privind degradarea operei de artă. Cunoașterea fenomenelor de degradare din cauza materialelor constitutive sau a reacțiilor dintre ele, datorate lacunelor procedurale din demersul executantului / artistului, provocate de condițiile de mediu etc. reprezintă baza esențială pentru orice intervenție de restaurare validă. Analizând factorii de degradare a operei de artă, se poate trece mai apoi la introducerea conceptului de conservare preventivă, modalitate de lucru ce se realizează mai ales prin controlul parametrilor factorilor de mediu.

Se trece de asemenea la dezvoltarea abilităților practice și a aprofundării conceptului format de binomul conservare – restaurare. Predarea are loc atât în laboratoare și săli de conservare – restaurare, de tehnici, cât și în muzee și *in situ*, încurajându-se explorările de rafinament. Studenții sunt încurajați să-și rezolve problemele legate de abilitățile practice pe care le necesită aplicarea unei metodologii de intervenție specifice, fiind învățați să reflecteze tot timpul la acțiunile întreprinse, să dezvolte o atitudine critică asupra materialelor și asupra procedurilor executate, conștientizând că aplicarea se face numai în urma însușirii temeinice a problematicii ce a fost expusă teoretic.

Problematizarea teoretică a metodologiilor de intervenție se face prin cursuri interactive și demonstrații practice în laborator, iar pentru intervențiile cele mai ample și mai dificile chiar *in situ*, studentul fiind permanent secondat de personal calificat, atestat și specializat pentru respectivul domeniu al conservării - restaurării și având experiența practică relevantă în efectuarea respectivelor operațiuni.

Se formează tot în aceasta perioadă și ideea că restauratorul trebuie să deprindă aptitudini de a lucra în echipe pluridisciplinare, ce pot să includă istorici, istorici de artă, arheologi, arhitecți, chimiști, fizicieni, biologi etc., dar colaborează și cu alți restauratori pentru a avea certitudinea eficienței aplicării tratamentului și a corectitudinii metodologiei utilizate în cazul concret. Intervențiile trebuie să facă față condițiilor de păstrare a obiectului de artă, fie că acesta este păstrat într-o cameră problematică, într-o reședință privată, într-o

galerie, într-un muzeu sau în incinta unui monument ce-și păstrează o semnificativă latură funcțională (lăcaș de cult, spre exemplu).

Etapa extinderii cunoștințelor prin abordarea unor lucrări cu grad ridicat de complexitate, determinat de natura degradărilor, sensibilitatea tehnicii, dimensiunile lucrării. Se pune accent pe capacitatea de interpretare corectă a datelor oferite de lucrare, precum și de analizele fizico - chimice. Prezentarea teoretică, în toate detaliile, a fluxului de restaurare corespunzător situației date, dar și executarea tuturor acțiunilor specifice conservării și restaurării dictate de specificitatea cazului sunt acțiuni pe care studentul ajunge a fi capabil să le ducă acum la bun sfârșit. De asemenea, acesta este acum capabil de realizarea dosarului de conservare - restaurare ce conține toate documentele, analizele, metodologiile, releveele, fotografiile dinaintea intervenției, din timpul și de după intervenție.

În final studentul trebuie să dețină deja capacitatea de a gestiona și rezolva situații complexe atât în cadrul laboratorului, cât și *in situ*, în funcție de specializarea aleasă. Trebuie să înceapă să știe cum să planifice un ciclu de intervenții de conservare restaurare, să prevadă eventualele disfuncții ale metodologiei în strânsă legătură cu materialele constitutive ale operei de artă.

Studentul își pune la contribuție întregul bagaj teoretic, conceptual, dar și abilitățile practice pentru a proiecta, a conserva, a restaura obiecte de artă sub patronajul etic al profesorului. Lucrarea finală va prezenta de fapt un proiect de cercetare și execuție, în care studentul trebuie să dovedească că și-a însușit conceptul de conservare – restaurare, cunoștințele teoretice despre istoria restaurării, metodologia și investigația operei de artă, dar și faptul că deține capacități practice pentru a finaliza o lucrare complexă de conservare – restaurare.

În redactarea lucrării și realizarea restaurării propriu-zise studentul colaborează îndeaproape cu profesorul coordonator, specialist atestat în conservare – restaurare, dar și cu un istoric de artă, cu chimiști, fizicieni, fotografi și lista specialiștilor colaboratori se poate extinde în funcție de amploarea și specificul lucrării. Lucrările de disertație ale studenților vor fi prezentate și susținute public de către aceștia în cadrul expoziției generale a diplomelor studenților Universității de Artă și Design, fiind deschisă atât publicului larg, cât și specialiștilor din domeniul conservării – restaurării. Intenția este de a și publica acele lucrări care îndeplinesc standardele științifice și estetice, atât pe website-ul universității, cât și pe website -urile de specialitate. Studenții vor fi consiliați să se întoarcă în zona lucrărilor de conservare - restaurare efectuate cu ocazie lucrării de disertație, pentru a-și completa

cunostintele și a-și perfecționa abilitățile practice, în vederea atestării ca restauratori specialiști și experți ai Ministerului Culturii și Cultelor.

De asemenea foarte importantă este formarea în mod real a competențelor necesare pentru a face față permanent provocărilor unui sector profesional dinamic și nu de puține ori instabil, de a reacționa prompt, profesional și eficient la schimbările care se produc în teoria și în practicile procedurale ale conservării și restaurării, un domeniu care este în permanență susceptibil de aș modifica baza de date și tipul de metodologii de intervenții acceptate.

PROPUNERI DE ACTIVITĂȚI FORMATIVE COMPLEMENTARE ȘI DE CERCETARE

Formarea prevede și participarea la workshop-uri, conferințe, precum și prezentări ale unor tehnici de ultimă generație, de către specialiști de prestigiu în domeniu, în cadrul oferit de laboratoarele specializării conservare – restaurare a Universității de Artă și Design Cluj – Napoca. Foarte importante sunt din această perspectivă colaborările cu alte instituții de profil din țară dar și din afara granițelor României.

Colaborarea cu firme private ce dețin șantiere importante, permit studenților să participe la salvagardarea patrimoniului românesc. Workshop - uri realizate în colaborare cu universități de profil și muzee pentru salvarea patrimoniului sunt de asemenea o parte semnificativă a pregătirii profesionale a studenților. Lucrările de restaurare la care trebuie să participe studenții UAD vor avea loc pe întreg teritoriul național, tocmai pentru a înțelege diversitatea manifestărilor cultural - artistice ce pot fi întâlnite în practica conservării – restaurării, dar și pentru a se familiariza cu diverse stări de conservare a monumentelor și a operelor de artă. De asemenea continuarea și extinderea programelor de colaborare cu alte universități din străinătate pentru profesionalizarea intervențiilor în laboratoare de restaurare sau de cercetare-investigare și *in situ*.

Invitarea de profesori și specialiști de la instituții prestigioase precum OPD – Firenze, care să susțină cursuri de chimie, fizică, biologie atât cu referire la materialele constitutive, cât și vizând materialele de intervenție, organizarea de cursuri speciale de conservare – restaurare a picturii pe pe lemn, a picturii a fresco, susținerea de către specialiști de prelegeri privind legislația patrimoniului european sunt alte forme complementare de îmbogățire și eficientizare a procesului de predare – învățare.

Nu în ultimul rând, din această categorie de activități, extrem de importante pentru viitoarea practică profesională a absolvenților, mai fac parte acțiuni punctuale cum ar fi:

călătorii de documentare organizate cu ajutorul unor fundații internaționale (ce au ca scop prezentarea unor șantiere de restaurare importante la nivel mondial - de exemplu, Santa Croce din Florența) sau vizite ghidate la instituții de înalt prestigiu în domeniu (de exemplu, OPD Florența), care prilejuiesc prezentarea întregului traseu ce îl poate avea o operă de artă în cazul unei intervenții de restaurare.

Cercetarea este o componentă permanentă a acestei specializări indiferent că ești student sau profesor. Aceasta misiune poate fi atinsă prin colaborări cu instituții similare din țară și din străinătate, pe aceasta linie fiind demarate deja schimburi de experiență cu specialiști de la O.P.D. Firenze, I.C.C.O.M.O.S., I.C.R., I.C.C.R.O.M. Colaborarea cu aceste instituții presupune și din partea Universității de Artă și Design o permanentă disponibilitate pentru modificări și perfecționări ale abordărilor educaționale atât în domeniul formării teoretice, cât și a celei practice.

Se au în vedere proiecte pentru investigarea conservării și restaurarea *in situ* sau în laboratoarele UAD a operelor de artă în cadrul dezvoltării specializării Conservare și Restaurare care urmărească dotarea laboratoarelor cu aparatură modernă, în conformitate cu standardul occidental de cercetare în acest domeniu iar necesitatea aplicării și câștigării proiectelor este dictată de actualii factori economici. Obiectivele generale ce ar trebui atinse ar fi dezvoltarea infrastructurii de cercetare a specializării Conservare-Restaurare a UAD și îmbunătățirea capacității de cercetare și a capacității de a oferi servicii științifice specializate pe domeniul Conservare-Restaurare. Proiectul "*Europrofesionalizare și asigurarea calității în conservare și restaurare*" a fost considerat de către Comunitatea Europeană ca "Best Practice Example", fiind invitați la expoziția finală de la Bruxelles ce a avut loc în clădirea Parlamentului European în noiembrie 2007 și face parte din activitatea mea diversă în domeniul conservării-restaurării în calitate de coordonator a specializării Conservare și Restaurare a UAD Cluj-Napoca, și se subsumează unei proiectii mai ample care cuprinde, pe termen lung, înființarea unui Centru de Conservare-Restaurare atestat și agreat de Ministerul Culturii în cadrul UAD care să funcționeze după standardele internaționale precum și elaborarea unui normativ de asigurarea calității în domeniu.

Cluj-Napoca

Prof. univ.dr. Theo Sandu Mureșan

20.09.2015

1. Nume: MUREȘAN
2. Prenume: THEO-SANDU
3. Data și locul nașterii: 25.08.1967, Cluj-Napoca, România.
4. Cetățenie: Română
5. Stare civilă: căsătorit
7. E-mail: tmuresan33@yahoo.com
8. Telefon: 0742965416
9. Studii:

Instituția	Academia de Arte <i>Nicolae Grigorescu</i> București, secția Artă Monumentală și Conservare-Restaurare
Perioada	1988 – 1994
Domeniul	Arte Plastice și Decorative
Titlul obținut	Licențiat în Arte Plastice
Instituția	Universitatea <i>Babeș – Bolyai</i> din Cluj - Napoca
Perioada	2000-2013
Domeniul	Istorie
Titlul obținut	Doctor
Instituția	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca
Perioada	2010 - prezent
Domeniul	Arte Plastice și Decorative
Titlul obținut	Doctorand

10. Titlul științific: profesor universitar doctor

11. Specializări și calificări:

- 2008 - Stagiul de specializare privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din județul Cluj, Cluj - Napoca, România.
- 2007 - Stagiul de specializare privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din regiunea Malopolska- Cracovia, Polonia
- 2007 - *Accademia Di Belle Arti e del Restauro*, Palermo, program *Socrates*.
- 2006 - Raportor - CULTURA 2000 - conferința internațională Saving Sacred Relics of European Medieval Cultural Heritage, Gura Humorului, jud. Suceava, România.
- 2005 - **Specialist al Ministerului Culturii și Cultelor** în domeniile: componente artistice – restaurare pictura murală; executare lucrări; dirigentare lucrări; inspectia și urmărirea comportării în timp a monumentelor istorice.
- 2005 - Stagiul formativ pentru conservarea patrimoniului arhitectonic – Agenzia per il Recupero del Patrimonio Edilizio e Arhitecttonico, Veneția, Italia.
- 2004 - **Opificio delle Pietre Dure Florența**, specializare conservare-restaurare, în domeniul investigării științifice a picturilor murale și a picturilor pe suport mobil

12. Experiența profesională:

Instituția	Academia de Arte Vizuale <i>Ion Andreescu</i> Cluj-Napoca, Catedra Pictură
Perioada	1 octombrie 1994 - 30 iunie 2001
Domeniul	Arte Plastice
Funcția	Cadru didactic asociat
Instituția	Universitatea <i>Babeș-Bolyai</i> Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Pastorală, Secția Patrimoniu Cultural
Perioada	1 octombrie 1996 - 30 iunie 1998
Domeniul	Teologie Pastorală - Patrimoniu Cultural
Funcția	Cadru didactic asociat
Instituția	Universitatea <i>Babeș-Bolyai</i> Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Pastorală, Secția Patrimoniu Cultural
Perioada	1 octombrie 1998-30 iunie 2001
Domeniul	Teologie Pastorală - Patrimoniu Cultural
Funcția	Preparator, asistent titular
Instituția	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, Catedra Sculptură, Conservare-Restaurare
Perioada	1 octombrie 2001 – 30 iunie 2014
Domeniul	Arte Plastice
Funcția	Lector titular
Instituția	Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, Catedra Sculptură, Conservare-Restaurare
Perioada	1 octombrie 2014 – prezent
Domeniul	Arte Plastice
Funcția	Profesor titular

13. Locul de muncă actual și funcția: Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, Specializarea Conservare Restaurare, profesor universitar titular, șeful specializării conservare-restaurare.

14. Activități și responsabilități principale:

Activitate didactică; pregătire și organizare cursuri; îndrumarea cercetării științifice profesionale, studențești și a concursurilor profesionale studențești; contribuție la activitățile didactice generale ale catedrei; implicare în planul de cercetare al catedrei; expoziții și participări la evenimente de profil; participări la lucrări de conservare-restaurare atât în situ cât și în ateliere; coordonare de lucrări de conservare-restaurare; simpozioane, conferințe, comunicări; cooperare didactică internațională; implicare în proiecte, granturi.

15. Membru al asociațiilor profesionale:

- Uniunea Artiștilor Plastici din România (UAP)
- Asociația Internațională a Artiștilor Plastici (AIAP)
- Membru ICOM (The International Council of Museums)

15.a.

- 2012 - prezent Membru al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice
2005 - numit în funcția de secretar științific (UAD Cluj-Napoca)
2002 - prezent Coordonator specializare Conservare-Restaurare UAD Cluj-Napoca
2000 - 2012 senatul UAD Cluj-Napoca
2010 - reprezentant oficial al UAD Cluj-Napoca în cadrul programului european "Dezvoltarea unui sistem operațional al calificărilor din învățământul superior din România" (DOCIS) implementat de ACPART

16. Lucrări de conservare-restaurare:

Profesor coordonator: prof.dr. Oliviu Boldura

- 1988 Castelul Lăzarea (secolul XVI)
1989 Castelul Lăzarea (secolul XVI)
1990 Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, satul Arbore
1991 Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
1992 Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
1993 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
1994 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
1995 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.

Profesor coordonator: expert restaurator Silviu Petrescu

- 1996 Biserica satului Cicău (interior), comuna Mirăslău, județul Alba.

Profesor coordonator: prof. dr. Oliviu Boldura

- 1997 Biserica Mănăstirii Sucevița cu Hramul Schimbarea la Față.
2000 Biserica Mănăstirii Voroneț (interior) cu Hramul Sfântul Gheorghe.

Coordonator operațiuni (șef lucrare prof. dr. Oliviu Boldura)

- 1997 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
1998 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.

- 1999 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
- 2000 Biserica Mănăstirii Moldovița cu Hramul Buna Vestire.
- 2001 Biserica Mănăstirii Sucevița cu Hramul Schimbarea la Față.
- 2002 Biserica Mănăstirii Sucevița cu Hramul Schimbarea la Față.
Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul.
Biserica Mănăstirii Voroneț (interior) cu Hramul Sfântul Gheorghe.
- 2003 Biserica Arbore cu Hramul Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul.
- 2004 Biserica Mănăstirii Sucevița cu Hramul Schimbarea la Față.

Coordonator lucrări de conservare-restaurare

- 2005 Palazzo Onetto di Sperlinga, Palermo, Italia – *a fresco* și *stucco forte* baroc
- 2006 Muzeul de Artă Cluj-Napoca – fragmente de pictură *a fresco* descoperite în săpăturile arheologice de la Răchitova, jud. Hunedoara.
Muzeul Mănăstirii Rohia – icoane tempera pe lemn.
- 2007 Muzeul Mănăstirii Rohia – icoane tempera pe lemn.
Antica Farmacia del ABADIR Palermo Italia – pictură *a fresco*.
Muzeul de Artă Cluj-Napoca – fragmente de pictură *a fresco* descoperite în săpăturile arheologice de la Răchitova, jud. Hunedoara.
- 2008 Muzeul Mănăstirii Rohia – icoane tempera pe lemn.
Muzeul Manastirii Nicula – icoane tempera pe lemn.

coordonator lucrări de restaurare parte română:

- 2007 - Antica farmacia del ABADIR Palermo Italia – a fresco.
- 2009 - Biserica Sf. Nicolae din Ribita, jud Hunedoara – coordonator din partea UAD.
Muzeul Manastirii Rohia – icoane tempera pe lemn.
Muzeul Mănăstirii Nicula – icoane tempera pe lemn.
Biserica din Jelna, jud. Bistrița-Năsăud – fragmente de pictura în tehnica *a fresco*.
- 2010 Biserica Sf. Nicolae din Ribita, jud. Hunedoara – coordonator din partea UAD.
Muzeul Mănăstirii Rohia – icoane tempera pe pamou de lemn.
Muzeul Mănăstirii Nicula – icoane tempera pe panou de lemn.
Biserica din Jelna, jud. Bistrița-Năsăud – fragmente de pictură murală *a fresco*.
Biserica Evanghelică din Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud – usile vechi ale bisericii, sec. XVI
Biserica din Văleni, jud. Cluj – sondaje stratigrafice.
Parohia Ortodoxă Ocoliș, Protopopiatul Câmpeni – icoanele Impărătești.
- 2011 Biserica Sf. Nicolae din Ribita, jud Hunedoara – coordonator din partea UAD.
Biserica Evanghelică din Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud – piese de mobilier, sec. XVI.
Parohia Ortodoxă Ocoliș, Protopopiatul Câmpeni – icoanele Impărătești.
Muzeul Mitropoliei Clujului – colecția de icoane a muzeului.
- 2012 Biserica Sf. Nicolae din Ribita, jud Hunedoara – coordonator din partea UAD.
Biserica Evanghelică din Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud – piese de mobilier sec. XVI.
Parohia Ortodoxă Ocoliș, Protopopiatul Câmpeni – icoanele Impărătești.

- Muzeul Mitropoliei Clujului – colecția de icoane a muzeului.
 Biserica Adormirea Maicii Domnului, Mănăstur, Cluj-Napoca – Iconostasul bisericii (sec. XVIII)
- 2013 Biserica Adormirea Maicii Domnului, Mănăstur, Cluj-Napoca – Iconostasul bisericii (sec. XVIII)
- 2013 Muzeul Mitropoliei Clujului – colecția de icoane a muzeului.

17. Expoziti:

Expoziții personale internationale:

- 1999 Participare la *Festivalul cultural român* cu expoziția *Grădina Paradisului*, Budapesta, Ungaria.
- 1999 Participare la *Festivalul Cultural* la Trafo Haz, cu expoziția *Grădina Paradisului*.

Expoziții personale nationale:

- 1996 *Banca București*, Cluj-Napoca.
- 1996 *Saltrade Agency*, Cluj-Napoca.
- 1997 *Saltrade Agency*, Cluj-Napoca.
- 1997 *Grădina paradisului*, Galeria Departamentului Cultural Bistrița, România.
- 1997 *Minolta*, Cluj-Napoca.
- 1998 *Grădina paradisului* intinerariul - Galeria Mare , Cluj-Napoca, România.
- 1998 *Grădina paradisului* Galeria Artexpo, Teatrul Național, București, România.
- 1998 Galeria departamentului cultural Bistrița, România.
- 1998 *Semne*, Galeria Radio Cluj.

Expoziții de grup naționale:

- 1989 *Fotomobil*, Oradea.
- 1991 *Filocalia*, Muzeul de istorie, București.
- 1991 *Underground*, Galeria de Arta, Sibiu.
- 1992 *Desemul*, Academia de Arta, București.
- 1993 *Academia de Arte*, Galerile Dalles, București.
- 1994 *Comportamente*, Contemporary Art Foundation, Club A, Bucuresti.
- 1994 *Picasso privesc Picasso*, Centrul Cultural Ungar, Bucuresti.
- 1994 *Academia de Arte* , absolvire 1994, Galeria Artexpo ¼ Bucuresti.
- 1995 *Neputinta puterii*, Studio 35, Bucuresti.
- 1995 *Neo-Tradition/Neo-Vanguard*, Studio 35, Bucuresti.
- 1995 *Expozitia anuala de pictura*, Galeria Mare , Cluj-Napoca.
- 1995 *Expozitia anuala de grafica si design*, Galeria Mare, Cluj- Napoca.
- 1995 *Expozitia municipala de pictura*, Galeria Artexpo ¾, Bucuresti.
- 1995 *Reabilitari*, Centrul Cultural Maghiar , Bucuresti.
- 1995 *Chij-Bucuresti, Bucuresti-Chij*, Studio 35, Bucuresti.
- 1997 *Expozitie de pictura si ceramica*, Sala Constantin Brâncuși, salile de expozitie ale Parlamentului Roman.
- 1999 *Lucian Blaga*. Expozitie internationala, Muzeul National de Arta Cluj – Napoca.

- 1999 Expoziția Premiilor Uniunii Artistilor Plastici, World Trade Plaza, București.
- 1999 *Liber Studiorum*, Muzeul Național de Artă, Cluj- Napoca.
- 1999 *Expoziția Uniunii Artistilor Plastici din Cluj*, Galeria UAP Cluj- Napoca.
- 1999 *Festivalul Internațional "Lucian Blaga"*, Casa Universitarilor, Cluj-Napoca.
- 1999 *Actions artistiques dans la rue: Tricot et Compagnie*, Duo Charles.
- 1999 *Tricot «En deux mots» dans les peintures de Theo Mureșan*, Casino, Cluj-Napoca.
- 2001 *Expoziția anuală de grafică și design*, U.A.P., Cluj- Napoca.
- 2002 *Timp substituit*, expoziție de grup, Galeria Mare, Cluj-Napoca.
- 2002 *Linia de vedere*, Galeria Mare, Cluj-Napoca.
- 2003 *Negru Underground*, Galeria Casa Matei, Cluj-Napoca.
- 2004 *Linia de vedere – roz și gri*, Galeria Mare, Cluj-Napoca.
- 2006 *Abordări contemporane în conservare-restaurare*, Galeria Casa Matei, Cluj- Napoca (organizator).
- 2010 *Memorie și culoare – Muzeul Județean Bistrița*, jud. Bistrița-Năsăud.
- 2011 Muzeul Mitropoliei Clujului – Inaugurarea muzeului.
- 2013 *Geometrii personale*, Caminul Artei, Bucuresti.
- 2013 Salonul anual al UAP Cluj, Muzeul Național de Artă, Cluj- Napoca.
- 2015 Expoziție în cadrul Simpozionului *Patru decenii de funcționare a Sistemului Românesc de Conservare și Restaurare a Patrimoniului Cultural Național*, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca, 21-22 mai 2015.

Expoziții de grup internaționale:

- 1995 *Romanian Dance*, expoziție de grup a profesorilor Academiei de Arte Vizuale, secția pictură, Kunststation Kleinsassen, Fulda, Germania.
- 1996 *Markus Lüpertz Master Class in Painting*, Gallery Aschenbach, Amsterdam, Olanda.
- 2001 *Hand Painted*, expoziție de grup a profesorilor Universității de Artă și Design Cluj-Napoca, Budapesta, Ungaria.
- 2003 *1 December*, Centrul Cultural Român, Budapesta, Ungaria.
- 2004 *Omaggio a Magnelli*, Museo Civico, Murlo, Siena, Italia.
- 2005 *Omaggio a Magnelli*, Marino Marini Museum of Pistoia, Municipal Gallery of Florence, Museum Brescia, Italy and Espace Bateau Lavoir of Paris, France.
- 2007 *Incontri con l'Est*, Istituto di Storia e Fenomenologia delle Arti Spazio *Mirionima*, Macerata, Italia.
- 2007 *Di sera, in Marzo*, Sala de Expoziții a Accademiei di Romania, Roma, Italia.
- 2007 *Spazi Aperti*, eveniment de artă contemporană organizat de Accademia di Romania, Roma, Italia.
- 2008 *C*, expoziție colectivă, Giardini della Biennale di Venezia.
- 2014 expoziție în cadrul *Conferinței Internaționale EwaGlos International Meeting*, Universitat Politècnica de València, Spania

18. Limbi străine cunoscute:

Engleză, Franceză, Italiană.

19. Experiența acumulată în programe naționale/internaționale:

Proiecte de cercetare și granturi:

- Program Socrates: Accademia Di Belle Arte e del Restauro, Palermo, Italia. (monitorizare / iunie 2003)
- Program Leonardo: *Europrofesionalizare și asigurarea calității în conservare și restaurare* (responsabil cu programul de formare profesională / martie 2005)
- Program Socrates: Accademia Di Belle Arti e del Restauro, Palermo, Italia. (monitorizare / decembrie 2007)
- Program Capacități CNCSIS (CNCS): *Laborator mobil pentru investigarea in situ a operelor de artă din patrimoniul cultural românesc*; (membru în echipă / 2008-2010)
- Proiect Cultura: *European Illustrated Glossary for Conservation Terms of Wall Paintings and Architectonic Surfaces* 2013-2015, NR - 2013 - 2670 / 001 - 001 (membru în echipă / 2013-2015)
- Proiect POSDRU: *Tineri cercetători de succes – dezvoltare profesională în context interdisciplinar și internațional*. Titlul proiectului de cercetare: *Patrimoniul românesc și exigențe contemporane. Restaurarea și punerea în valoare a picturilor murale medievale din Transilvania*.
Program postdoctoral: Programul Academiei Române Filiala Cluj. Responsabil științific/Mentor: Acad. Prof. Dr. Marius Porumb. Cod Contract: POSDRU/159/1.5/S/132400. (2014-2015)
- Proiect POSDRU: *Îmbunătățirea calității sistemului național de învățământ superior în conformitate cu schimbările societății bazate pe cunoaștere și cu dinamica pieței muncii*. POSDRU/155/1.2/S/139950 (2015)

Workshop-uri:

- *Ateliers croisés*, Nantes, Franța, (coordonator parte română / noiembrie-decembrie 2001)
- *Ateliers croisés*, Cluj-Napoca, Romania (coordonator parte română / aprilie-mai 2002)
- *Flora și fauna din Florența*, a fresco, Florența, Italia (coordonator parte română / noiembrie 2002)
- *Fresca florentină*, Florența, Italia (coordonator parte română / februarie 2003)
- *Ateliers croisés II*, Cluj-Napoca, Romania (coordonator parte română / martie 2004)
- Workshop formativ pentru conservarea patrimoniului arhitectonic – Agenzia per il Recupero del Patrimonio Edilizio e Arhitecttonico (reprezentant parte română / aprilie 2005)

- Workshop formativ privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din regiunea Malopolska- Cracovia, Polonia (reprezentant parte română / octombrie 2007)
- Workshop formativ privind conservarea și restaurarea bisericilor de lemn pictate din județul Cluj, Cluj-Napoca, România (reprezentant parte română / februarie 2008)

Simpozioane:

- Simpozion Național de Istoria Artei: 110 ani de la nașterea Acad. Virgil Vătășianu Academia Română – Filiala Cluj-Napoca și Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca. Invitat – dezbateri cu tema *Icoana românească - artă și istorie*. 18-19 Mai 2012
- Simpozionul *Patru decenii de funcționare a Sistemului Românesc de Conservare și Restaurare a Patrimoniului Cultural Național*, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca, 21-22 mai 2015. Prezentarea Proiectului *EwaGlos*.

Conferințe:

- Conferința Internațională *How to assess built heritage? Assumptions, methodologies, examples of heritage assessment systems*, Florența, Italia, 5-7 martie 2015. Organizată de International Scientific Committee for Theory and Philosophy of Conservation and Restoration ICOMOS.
- *În dialog cu monumentele. 40 de ani de restaurare științifică*. Invitat – dezbateri cu tema *Abordarea complexă și formativă a restaurării picturii murale* (septembrie 2012).
- Conferința internațională / CULTURA 2000 / Saving Sacred Relics of European Medieval Cultural Heritage, Gura Humorului, Suceava, România (raportor / iulie 2006)

20. Premii și burse:

- 1996 Bursa U.A.P. pentru pictura
- 1996 Bursa Ministerului Culturii Olandez pentru Markus Lupertz Master Class
- 1998 Premiul U.A.P. pentru cea mai bună expoziție de pictură, secțiunea tineret
- 2004 Bursa Universității din Pisa pentru specializare la Opificio delle Pietre Dure Florența Italia în investigarea științifică a picturilor murale și a picturilor pe suport mobil
- 2005 Bursă din partea Istituto Nazionale per il Commercio Estero pentru a participa la *Workshop*-ul formativ pentru conservarea patrimoniului arhitectonic organizat de Agenzia per il Recupero del Patrimonio Edilizio e Arhitecttonico. Isola di San Servolo, Veneția, Italia.

21. Alte mențiuni:

- Lucrare mobilă cu caracter decorativ la World Trade Plaza, Hotel Sofitel, București.
- Autorul Trofeului Festivalului Internațional de Film Transilvania.
- Autorul scenografiilor Festivalului Internațional de Film Transilvania pentru holul cinematografului Republica 2002 – 2005.
- Apare în Lexiconul Artiștilor Clujeni; Dicționarul enciclopedic al artiștilor contemporani.
- Interviuri și texte critice de: Aurelia Mocanu, Magda Carneci, Mircea Oliv, Ramona Terdic, Negoita Laptoiu, Erwin Kessler.
- Presa scrisă : *Adevărul de Cluj*, *Ziarul de Cluj*, 22, *Tribuna*, *România Liberă*, *Mesagerul Transilvan*, *Adevărul*, *Gândul*.
- Rol secundar în filmul *ARTIM(A)*, regia Tudor Giurgiu.
- Rol secundar în filmul *Cemșa păsării din vis*, regia Dan Doroftei.

22. Articole:

- Duca Voicu, Boros Doina, **Theo Mureșan**, „*Studiu mineralogic preliminar asupra componentelor mineralogice din intonaco și arriccio și tencuieli antiîgrasie la câteva biserici și mănăstiri din România*”; Simpozionul Național de Arheologie de la Iclod – publicat în Acta Musei Napocensis, 2008.
- **Theo Mureșan**; *La tecnica della pittura murale del nord della Moldavia*; Sapienza – Università di Roma Dipartimento di Studi Europei e Interculturali, Quaderni di Romania Orientale 2- ROMANIA CULTURALE OGGI, a cura di Nicoleta Nesu, premessa di Luisa Valamarin, Bogatto Libri, Roma, 2008.
- Petrescu, I., Bokor, A., **Theo Mureșan**, Gui, O., Todor, F.: „Identificarea și caracterizarea pigmentilor de frescă prin metoda microspectrofotometrică”, *Conservarea și Restaurarea Patrimoniului Cultural* – vol. VIII, p.5-11. Ed. TRINITAS, Iași (2008). [ISBN 978-973-155-076-3].
- **Mureșan, Theo**; Duca, Voicu, *Elemente de patologie și terapie aplicată asupra unor materiale litice și artificiale puse în opera la monumente din Cluj-Napoca*. În: *Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural*. Vol. 8. Iași: Trinitas, 2008, p. 252-262.
- Petrescu, I., **Theo Mureșan**, Solovăstru, R., Gui, O., Todor, F., Bokor, A.: „*Biological Inspiration in Optical Investigation of Artworks from the National Cultural Heritage*”, International Symposium for Design and Technology of Electronic Packaging – 14th Edition. Brașov, România. SIITME 2008 – conference proceedings, p.70-75 [ISSN 1843-5122].
- **Theo Mureșan**, Voicu Duca, *Microstructura unor fresce - studiu comparativ preliminar* - Sesiunea științifică anuală, „Ion Popescu Voinești” organizată de Departamentul de Geologie și Filiala Cluj a Societății Geologice a României, Cluj-Napoca, 28 XI. 2009.
- I. Petrescu, **Theo Mureșan**, A. Bokor, O. Gui, L. Barbu-Tudoran, *Interdisciplinary Curricula Development (II): Scientific Investigation of Fresco*

- Pigments through Reflective Microspectrophotometry*, Proc. Of the 4th International Conference on Interdisciplinarity in Education – ICIE'09, May 21-22 2009, Vilnius, Lithuania.
- O. Gui, T.M.Patarau, Jano R., **Theo Mureșan**, D. Ienei, O.M.Gui, *Interdisciplinary Curricula Development (I): Application of Virtual Instrumentation Technology in Scientific Investigation of Artworks from The Cultural Heritage*, Proc. Of the 4th International Conference on Interdisciplinarity in Education – ICIE'09, May 21-22 2009, Vilnius, Lithuania.
 - Jano R., T.M. Pătărău, **Theo Mureșan**, O. Gui, D. Ienei, O.M. Gui, *Application of Virtual Instrumentation Technology in Scientific Investigation of Artworks From The National Cultural Heritage*, Proc. Of the 6th National Conference of Virtual Instrumentation, CNIV 2009, 25 May, Brasov, Edit. BREN, Bucuresti, pp. 24-28.
 - O. Gui, I. Petrescu, **Theo Mureșan**, R. Solovastru, P.V. Borza, O. M. Gui, D. Dumitrescu, *Considerations Regarding the Use of the Biologically Inspired Retinex Algorithm in Art Conservation-Restoration*, Electronic Visualisation and the Arts, [ISBN 978-1-906124-17-5], EVA London 2009, 6-8 July 2009, pp 47-57.
 - O. Gui, T.M. Pătărău, R. Jano, **Theo Mureșan**, O. M. Gui, *Virtual Instrumentation and Data Acquisition in Scientific Investigation of Artworks from the National Cultural Heritage*, IEEE 15th International Symposium for Design and Tehnology in Electronic Packaging, SIITME 2009, Gyor, Ungaria, 17 sept. 2009.
 - O. Gui, T. M. Pătărău, R. Jánó, **Theo Mureșan**, O.M. Gui, *Aspecte referitoare la instrumentația virtuală și achiziția de date în investigarea științifică a operelor de artă din patrimoniul cultural*, Conferința internațională MATCONS 2009 – Materie și materiale în / pentru restaurarea – conservarea patrimoniului, 15-19 septembrie, Craiova, România. ICOM Conference, International Professional Association.
 - O. Gui, T. M. Pătărău, R. Jano, **Theo Mureșan**, O.M. Gui, *Measuring Environmental Parameters at the History Museum of Sighișoara*, Simpozionul Național Contribuții științifice în tehnologii și echipamente pentru evaluarea și protecția mediului, Ediția a V-a, 25-27 septembrie 2009, Arcația, România.
 - **Theo Mureșan**, Oana Gui, Simona Mălureanu, Severin Căzanescu, *Instrumentation Cloud Use for Monitoring of Artworks from the National Cultural Heritage*, a VI-a ediție a Simpozionului Național „Contribuții științifice în tehnologii și echipamente pentru evaluarea și protecția mediului”, 24-26 septembrie 2010, Arcația, România, în EcoTerra, Journal of Environmental Research and Protection, [ISSN 1584-7071], year VII, no. 25, december 2010, pp 113-118.
 - **Theo Mureșan**, R.C. Solovastru, O. Gui, D. Ienei, *Digitization in Cultural Heritage Preservation*, Estia, Talinn, 2010.
 - Oana-Mara Gui, Belinda Giambra, Violeta Popescu, Giuseppe di Ganci, **Theo Mureșan**, Lucian Barbu – Tudoran, *An Interdisciplinary Approach to Restoration: The Investigation of a 17th Century Painting Belonging to the Cultural Heritage of Sicily*, 6th International Conference on Interdisciplinarity in Education ICIE' 11, april 14-16, 2011, Karabuk / Safranbolu, Turkey.

- **Theo Mureșan**, *Abordarea complexă și formativă a restaurării picturii murale*, Caietele restaurării 2012, Editura ACS, București, 2012, p. 14-23. [ISSN 2285-8598] [ISSN – L 2285-8598].
- **Theo Mureșan**, *Video-microscopia portabila in analiza picturii murale*, Caietele restaurării 2013, Editura ACS, București, 2013, p. 170-177. [ISSN 2258-8598].
- **Theo Mureșan**, *Restauratorul in cautarea tehnicii si materialelor picturii murale din nordul Moldovei*, Ars Transsilvaniae, XXIII, Cluj-Napoca, 2013, p. 251- 293. [ISSN 1220-2789].
- **Theo Mureșan**, *Pictura murala a fresco pe suport de piatra*, Caietele restaurării 2014, Editura ACS, București, 2013, p. 208-217. [ISSN 2285-8598].
- **Theo Mureșan**, Pop V. Daniel, Rauca Adrian, *The frescoes of St. Nicholas Church in Densus, Romania*, Conferința internațională *EwaGlos International Meeting*, 24-26 septembrie, 2014, Universitat Politècnica de València, Valencia, Spania, p. 78-79.

23. Competențe:

- Competențe și abilități în elaborarea și implementarea unui proiect de acțiune practică și euristică.
- Competențe în pregătirea și organizarea de cursuri.
- Capacitatea de a formula un diagnostic și de a propune tratamente de intervenție, și de a cunoaște, discuta și accepta alternative.
- Competențe cognitive care rezidă în învățare-însușire și asimilare.
- Capacitatea de a lucra independent sau în echipă, de a elabora și a conduce o intervenție de conservare și restaurare atât in situ cât și în laboratoarele specializate.
- Aplicarea teoriei in situații noi, neprevăzute.
- Dezvoltarea de abilități noi la un nivel înalt, incluzând tehnica și tehnologii în dezvoltare în domeniul conservării-restaurării.
- Capacitate de adaptare la medii multiculturale.
- Competențe interpretative multiple și axiologice.
- Legislația patrimoniului intern și internațional și a documentelor ce stabilesc principiile de intervenție asupra operelor de artă, hotărâri ale congreselor internaționale de conservare-restaurare.
- Abilitatea de culegere, analizare, interpretare și stabilirea metodologiei de intervenție, consemnarea tuturor operațiunilor prin mijloace grafice, fotografice și corelarea lor în vederea redactării documentației specifice conservării-restaurării.
- Crearea condițiilor favorabile fiecărui student de a-și forma și dezvolta competențele într-un ritm individual – tratarea diferențiată.
- Competențe de relaționare cu mediul și cultura.
- Competențe de comunicare prin intermediul limbajului de specialitate.
- Competențe ale gândirii conceptuale, selective, deductive și analogice.
- Competențe de transformare/ asimilare optimă a informațiilor și de prelucrare a acestora.

- Consiliere și orientare.
- Spiritul de echipă.
- *Leadership* (conducător – coordonator a numeroase șantiere-lucrări de conservare-restaurare atât naționale cât și internaționale).
- Coordonator de *workshop*-uri (spirit organizatoric).
- Experiența bună a managementului de proiect sau al echipei.
- Capacitatea de a mânui echipamente, și aparate de ultimă oră din domeniul conservării-restaurării.
- Competențe și cunoștințe de utilizare a calculatorului; o bună stăpânire a instrumentelor Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint); utilizarea soft-urilor și a programelor folosite în realizarea documentației specifice domeniului conservării-restaurării.
- Competențe și aptitudini artistice: pictură, sculptură, design, fotografie, conservare-restaurare.

Activitatea mea diversă în domeniul conservării-restaurării, atât la nivel didactic, cât și strict profesional se subsumează unei proiecții mai ample care cuprinde, pe termen lung, înființarea unui centru de conservare-restaurare care să funcționeze după standardele internaționale și elaborarea unui normativ de asigurarea calității în domeniu. În acest sens, consider că proiectele de cercetare în conservare-restaurare sunt absolut necesare pentru conservarea patrimoniului nostru național și pentru a putea crea premisele unei activități comune, destinată integrării patrimoniului artistic românesc în circuitul internațional și pentru găsirea de soluții de conservare-restaurare împreună cu instituțiile colaboratoare.

15.06.2015

Prof. univ. dr. Mureșan Theo-Sandu

